

**ZOLTAN KODALY ve KODALY YÖNTEMİ**  
**Zoltan Kodaly Pedagogical Institute of Music**

**Çeviren**  
**Buğra Gültek**  
bugragultek@piyanoegitimi.com

©[www.muzikegitimcileri.net](http://www.muzikegitimcileri.net)

(Lütfen kaynak göstermeksizin alıntı yapmayınız,  
internet ortamında yayınlamayınız)



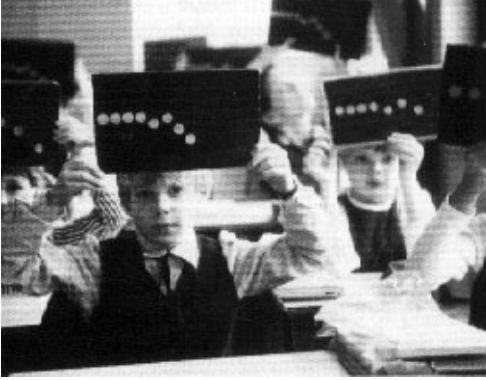
## ZOLTAN KODALY ve KODALY YÖNTEMİ

Çeviren: Buğra Gültek

30 Ekim 2007



Yetenek sahibi olanların gerçekleştirmekle yükümlü oldukları en temel görev, kendileri ile aynı konuda çalışan arkadaşlarının kullanımına sunmak üzere kendi yeteneklerini olabildiğince geliştirmeleridir. Her kişinin değeri, meslektaşlarına ve ülkesine ettiği yardım ile ölçülür. Gerçek sanat, insanoğlunun yükselmesinde en önemli güçlerden birisidir ve her kim onu olabildiğince fazla insana ulaşılabilir kılarsa tüm insanlık için iyilik yapmış sayılır. (Kodaly)



**Kimdir** - Zoltan Kodaly, Macaristan'ın Kecskémet şehrinde 16 Aralık 1882 tarihinde doğdu. Bu yüzyılın en önemli eğitimcilerinden biri olan Kodaly, besteci olarak, Macar halk müziği ile Avrupa müziğini birleştiren çok önemli yapıtlar verdi. Aynı zamanda bir etnomüzikolog olarak çalıştı, değerli çalışmalara imza attı. Ancak en önemli yanı, eğitimciliği idi. Kendi müzik eğitimi kavramını geliştirdi, çocukların doğru zamanda, doğru şekilde müziğe yönlendirilmeleri gerektiğini savundu. 1967 yılında hayata gözlerini yumdu. Onun çalışmaları, bugün doğduğu kent Kecskémet'te kurulu Zoltan Kodaly Pedagoji Enstitüsü tarafından yeni kuşaklara aktarılmaktadır.

### **Zoltan Kodaly'ın Müzik Eğitimi Kavramı**

Zoltan Kodaly'ın Müzik Eğitimi Kavramı bugün Macaristan'da genel müzik öğretiminin temelidir ve aynı zamanda uzmanlaşmış müzik öğretiminde çok önemli bir yere sahiptir. Kavramın temel ilkeleri, bestecinin 1925 yılında ilgisini müzik pedagojisine yoğunlaştırmasının ardından oluşturuldu, eklemelendi ve yavaş yavaş hayata geçirildi. Onun fikirleri kendi yazılarından alıntılarla en iyi şekilde özetlenebilir.

" Müzik, yerini başka hiçbir şeyin alamayacağı bir entellektüel besindir. Onu alamayanlar ruhsal bir kansızlık içinde yaşar ve ölürler. Müziksiz sağlıklı bir ruhsal yaşam düşünülemez. Ruhun içinde sadece müziğin aydınlattığı bölgeler vardır." (Okul Müzik Topluluklarının Yaraları Nelerdir? 1944)

" Müzik, evrensel insan bilgisinin vazgeçilmez bir parçasıdır...Bu yüzden, çok doğal olarak müzik, okul müfredatının bir parçası yapılmalıdır." (Dunapataj'daki kültür merkezinin açılışında dağıtılan konuşma metninden, 1966)

" İlkokulun amacı kişiliğin tam olarak oluşması yönünde temeller atmaktır. Müziksiz tam kişi yoktur...Bir kişi, on beş yaşına kadar onun hakkında düşünmezse bile iyi bir mühendis, kimyacı vb. olabilir. Ama, eğer kulağı altı yaşından beri (hatta daha önceden...) düzenli olarak eğitilmezse müzik anlayışına sahip olamaz. .. İlkokuldaki müzik öğretimi konusu, müziğin kendinden çok daha fazla şeyle ilintilidir. Müzik dinleyicisi / izleyicisi yetiştirmek bir toplum yetiştirmektir.

" Müzik öğretimi anaokulunda başlamalıdır ki çocuk müziğin temellerini erken yaşta yakalayabilsin, çünkü müziksel işitme ancak erken başladığı takdirde başarılı olabilir. "(Fiatalok bildirisi, 1941)

"Çocuk, kavramları ve tanımları değil, müzikal hazineleri depolamalıdır. Değerlendirme ve sistematikleştirme daha sonra gelebilir. " (Bicinia Hungarica, Cilt I 'e ek, 1937)

" Ne yapılmalı? Okulda müziği ve şarkı söylemeyi öyle bir şekilde öğret ki öğrenci için eziyet değil zevk olsun; ona daha mükemmel müzik için susuzluk aşılabilir, bir susuzluk ki ömür boyu sürsün. ... Genellikle tek bir deneyim, genç ruhu müzik için tüm bir yaşam boyunca açabilir. Bu deneyim şansa bırakılmaz; bunu sağlamak okulun görevidir." (Çocukların korusu, 1929)

" Sadece müzikal aktivite müziği gerçek anlamıyla anlamaya ve değerlendirmeye yönlendirebilir. Tek başına müziği dinlemek yeterli değildir." (333 okuma alıştırmaları - yeni baskıya ek, 1961)

"Eğer biri bu eğitimin özünü bir sözcük ile anlatmak isterse, bu sözcük ancak şarkı söylemek olabilir. .. İçinde bulunduğumuz makineleşme çağı insanı bir makine olarak göreceğimiz bir yolda sürüp gidiyor. Sadece şarkı söyleme ruhu bizi bu kederden koruyabilir." (Macaristan'da müzik eğitimi, 1966)

" Şimdi ne yapılmalıdır? Onları gerçek, değerli müzikle tanıştırmak için mümkün olabildiğince fazla insana ulaş. Bunu yapmanın en kolay yolu nedir? Korolarda şarkı söylemek." (Bir ülke kasabasında müzikal hayat, 1937)

"Okullarda öğretim geliştirilebilir, eğer biz öncelikle iyi öğretmenler yetiştirebilirsek. .. Öğrencinin kulağını geliştiren ve genel müzikal bilgi veren çok az sayıda öğretmen vardır. ..Aynı zamanda çocuklar ve kulak eğitimine yeni başlayanlar için iyi müziğe ihtiyaç vardır." (Ciddi müziği popülerleştirme - New York'ta verilmiş bir dersten, 1946)

"Sadece gerçek sanat çocuklar için uygundur!" (Çocuk koroları, 1929)

"Her ulus, özellikle öğretime elverişli pekçok sayıda şarkıya sahiptir. Eğer biz onları iyi seçersek, halk şarkıları, yeni bilinçli müzikal elementleri yapabileceğimiz ve sunabileceğimiz en uygun malzemeler haline gelecektir...Şayet biz diğer ulusları anlamak istiyorsak, önce kendimizi anlamak zorundayız. Bunun için de halk müziğinden daha uygun bir araç yoktur. Başka ülkelerin halk şarkılarını tanımak, o ülkelerin insanlarını tanımanın en iyi yoludur. Tüm bu çabaların sonal amacı öğrencilerin, geçmişin, bugünün ve geleceğin klasiklerini tanımalarını ve sevmelerini sağlamaktır." (Halk şarkısının müzik eğitimindeki rolü, 1966)

"....Bu temel üzerinde ulusal olan ama aynı zamanda tüm insanların çalışmalarına ruhları açık tutan bir müzik kültürü inşa edilebilir. Yüzyıllar boyunca arındırılmış bu mükemmelleştirmeye karşı duyduğunu ölçen kişi, değeri ölçmek için kendine bir kıstas alır:

Bir daha asla yanlış idollere yönlendirilmez." (Szarszszorszép cildine önsöz, 100 Macar Halk Şarkısı, 1957)

" Müziği anlamının yolu herkese açıktır. Bu yol müzikal okuma ve yazmadır. Bu becerilere sahip olan herkes büyük müzik deneyimlerine katılabilir." (Okul Müzik Topluluklarının Yaraları Nelerdir? 1944)

"... Solmizasyon ile deşifre etmeye daha hızlı ulaşılır. Bu, doğal olarak, sadece göreceli solmizasyon için geçerlidir, çünkü burada tonun ismini söylemekle biz onun tonalitedeki işlevini halihazırda tanımlamış oluyoruz."(Bicinia Hungaria için ek, Cilt I,1937)

"Ritim...bugün alışıldan çok daha erken ve daha doğru uygulanmalıdır ve iki bölümde gerçekleştirilmelidir. Eğer anaokulu ritmik eğitim için üstüne düşeni uygularsa, ilkokuldaki nota okuma hayal olmaktan çıkacaktır.

İki sesli şarkı söyleme, sadece çok sesli duyumu geliştirmede değil, aynı zamanda tek sesli söylemenin saflığını artırmada da öneme sahiptir."(Haydi doğru şarkı söyleyelim, 1914)

" Tüm sağlıklı çocuklar, eğer izin verilirse, doğaçlama yapabilirler... ama hiçbir zaman sadece kendi kaynaklarına terk edilmemelidirler." (Çocuk koroları,1929, anaokulunda müzik, 1941)

"Okullarda beden eğitimi derslerinde halk oyunlarına yer verilmelidir... Uygarlık içerisinde müzik ile beden hareketleri arasındaki tarihsel bağ büyük ölçüde zayıflamaktadır. Eğer biz onu mümkün olan her yerde daha yüksek bir düzeyde yeniden kurmayı ve sağlamlaştırmayı denersek, eski durumdan geriye düşmeyeceğiz, uygarlıktan kültüre doğru giden bir yere ulaşacağız." (Macar beden eğitimi, 1943)

" Her kim vokal müziği önce ve enstrüman çalmayı sonra öğrenmişse, müziğin her çeşidinin ezgisini yakalamaya daha hazır olacaktır. Şarkı söyleme yoluyla öğrenci, büyük ustaların çalışmalarına daha yakın olmalarını sağlayacak okuma yeteneğine sahip olur. Ayrıca, eğer okumada güçlük çekiyorsa, daha fazla parçayı daha kısa zamanda öğrenme yeteneğini kazanır." (Onbeş iki sesli okuma alışırması, 1941)

"...Sürekli pratik yapmayı gerektiren bir konunun varlığı durumunda, öğrencileri yılda yirmi-yirmi beş defa toplamının hiçbir değeri yoktur. Günde on dakika, haftada bir saatten fazla anlam taşır; günde on beş dakika haftada iki saatten daha değerlidir." (Çocukların şarkı söylemelerine izin verilmediği doğrudur, 1956)

"...İyi bir müzisyenin özelliklerini şöyle sıralayabiliriz:

1. İyi eğitilmiş kulak
2. İyi eğitilmiş zeka
3. İyi eğitilmiş kalp
4. İyi eğitilmiş el

Bunların tümü birlikte gelişmelidir. Biri geride kalır ya da ileri giderse, bir yanlışlık var demektir. Solfej, form bilgisi ve armoni, hep birlikte ilk iki noktayı öğretir. Bu öğretimi tamamlamak için, mümkün olduğunca çeşitli müzikal deneyim kaçınılmazdır; oda müziği yapmadan ve koroda söylemeden, hiç kimse iyi bir müzisyen olamaz."(İyi müzisyen kimdir? 1953)